

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 ft. Félévre 1 ft. 50 kr. — A gazd. főkegyelet tagjainak: egész évre 2 ft. félévre 1 ft.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamatíkok a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkeszti és kiadja:
A muraszombati gazd. főkegyelet.
A szerkesztésért felelős:
TAKÁCS R. ISTVÁN, e. titkár.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésügyi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Hirdetési díj: 1 hasábon petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyiteltér petitsora 25 kr.

Halottak napja.

Ez azon nap, melyen visszaemlékezünk kedves halottainkra; a visszaemlékezés az, melylyel az elhunytak iránt szeretet és tiszteletnek kifejezést adhatunk.

Mindenkinek vannak halottai, s a kik az nap temetőbe mennek, azok mind drága halottat siratnak.

Szülő, testvér, hitves, rokon, közszóval, virággal diszítí hozzátartozója nyugvóhelyét s gyertyákkal világítja meg a kedves halmot, jelképezve a szívében égő szeretet lángját, mely a kedves elhunytával sem szűnik meg lobogni.

Szabad folyást enged e napon mindenki könnyeinek.

Eszünkbe jut a mulandóság, a halál, mely előbb-utóbb nálunk is bekopogtat s egyesít elszakasztott övéinkkel.

Felkeresi a nemzet is elhunyt nagyjainak sírját s a sírdombról, mely alatt örök emlékü hazafi, költő avagy jóteknony szív porlad s szónoklatokban emlékszik meg róluk, dicsőítve tetteiket, melyek ragyogó példa gyanánt maradtak fenn az utókor buzdítására.

Menjünk mi is, keressük fel szereteteink sírját s rójjuk le a kegyelet adóját, imádkozunk a Mindenhatóhoz, kérve, hogy az örök világosság fényeskedjék nekik!
Y.

A tél küszöbén.

Szegény ember fázik még e szó említésénél is. Hideg borzongás futja át, mikor elgondolja, hogy kiadásai a télviz idején megkétszereződnek és a keresetet megnehezíti a zord időjárás alkalmatlankodása. Télen a városokban sokkal szembevetőbb a nyomor és innen van, hogy a betegségek, a járványok is ez évadban tartanak aratást a szegény emberek körében.

Kegyetlen tél! Csak az emberek jóteknony-sága és áldozatkészsége képes enyhíteni szarnoki uralmad csapásait! Mindenütt találkoznak irtalmas emberekkel, kik összerakják félreírteket a humanizmus eltárárt. Bálákat, táncvigalmakat, fölolvásokat és társas összejöveteleket rendeznek sebeid gyógyítására és a fázó embereknek meleget áraszt a konyhóikba a paloták és fényes lakások urainak jóteknony-sága. Ennek a jóteknony-ságnak köszönhetjük, hogy a szociális kérdés minálunk még nem öltött veszedelmes felforgató jelleget. Ennek köszönhetjük, hogy a nélkülözés nem ragadja el a szegény embert büntetkekre, mert bizhatik a vagyonosabb osztály ember-ségében, mert tudja, hogy a magyar társadalom

nem zárkózik el, mikor felebarátí segélyről és nyomor enyhítéséről van szó.

A tél fagygyal sorvasztja a virágot és pusztává teszi az erdőt és mezőt egyaránt. Csak az emberi kebel virágait, a jóteknony-ságot és felebarátí szeretet fakasztja új éle re, azt eleveníti fel és azt érlelteti a szenvedő és nélkülöző emberiség számára.

Magyarországon most már nemcsak egyének gyakorolják a jóteknony-ságot, hanem alakult számos egyesület, társaság, melynek ez a hivatása, ez a célja. Ezeknek a társaságoknak és egyesületeknek most kezdődik az évadja. A mulatságok, melyeket ezek rendeznek, így válnak istentiszteletté és a termek, a hol a mulatságok lezajlanak, templomokká, a hol a nép javáért és a hazá jölétéért áldoznak a jámborok közséjei.

Ily jóteknony egyesületek száma nálunk még nagyon csekély. Itt látjuk az izr. nőegyletet és az izr. ifjúság segélyegyletet és hol van a többi?

E téren nyílik a nemesen érző női szívnek szép tere az áldást árasztó tevékenységre. Tömörüljenek városunk m. t. helyzei s alakítsák meg a mindenütt oly áldásosan működő nőegyletet.

Jegyzőkönyv

felvétellett a Vastankörűleti tanítótestület muraszombati járásköré által 1892. évi október hó 5-én Muraszombatan tartott XXXVI. rendes gyűléséről.

(Vége.)

VI. Sinkovics Deues olvasta fel: „A tanítómunka tanítása az elemi iskolában” tekintetű tanulmányát.

ÖNTÁRSZÁM

Halottak napján.

A magas márványkövel jelzett sírt drága koszorúk a kertészet valódi remekei borítják. A homályos fényű alacsony sirlapok mellett 2 oldalas magas borszészalángok világítanak. Édesítés folyondar futja be a sírt kerítő rásót. Minden rendben van már, szalagok, c-okrok szépen elrendezve. Középen a gyöngyvirágból kirakott monogramus is kitűnően sikerült. Jóhet már a nagyszégyes asszony.

Mely gyaszba öltözött nő közeledik a sírhoz. Körülöz, elégült mosolygól jártaja tekintetét a remek díszítésű sírn. Igazit egyet itt is, ott is virágon, szalagon. A szél előre lebebbint hőszen leléggő fatyolat. Összerázkódik, huh milyen c-unya szél, még megtalál hülni, int szobalány s a fényes sírok között eltűnik.

A temető hátsó végében, hová a nagy fényből alig jut el egy kis világosság: alacsony sírdombon térdel egy szegényesen öltözött asszony, mellette kiet leányka didereg vékony ruhácskájában. Kis kezét összeteszi s ösztönyszerűleg normálva édes anyja után az imát. Az egyetlen gyertya halvány fényénél kicikellannak az a szony előtörtő könnyei. Hátkint a didergő kis alakra, ijedten kánya fel, jaj még megtalál hülni s reszketve szorítja magához.

Még egy imát küld Istenhez, még egy kezeszetet vet s a sötétségben eltűnik.
IMY.

Reménytelenül.

A leányo, virággalatos szoba már homályba borult. A kora ősz est borongó árnya száll le a vidékre s enyészeten hangzik be a körútról a kocsirobaj, a járókelők tompa zsbongószó hasonló moraja. Adél eljön az ablaktól s vékony feher ujjaiat végigsimítja egypaszor homlokát, mintha valami fájó, nehéz gondolatot szeretne ottan elűzni.

Talán úgy is van!

A szép, sugár leány ezen a felszűrűletbe vesző alkonyon olyan elhagyatottnak, olyan boldogtalannak érzi magát... De mikor nem? Leikében egy eltepett har meg-megtrő dallamához hasonlóan fölír egy régi emlék, a mely nem hagyja nyugodni.

Emlék? ábránd! Egy soha nem valósulható költői álom, de mely mégis úgy meglajdítja, megajánítja a szívet.

Lejátsza világos szöke fűrtökötől árnyalt Gretchen-szerű fejtét és elgondolkozik, eltepelődik. Ugy szeretne ettől az alontól szabadulni, de nem tud, két hosszú éve mult már, hogy leikébe lopta m gát és semmi sem tudja azt onnan kiűzni.

Egyedül van, ráér gondolkodni.

Hogy is volt csak? ..

Élet-vidám, kaczagó, mosolygó gyermek volt. A kúrta ruhából alig kinőve, mikor megismerkedett vele Egy házban laktak; először csak a lépcsőn találkoztak, később megismerkedett atyjával és el-ellátogatott hozzájuk. Ott figyelembe sem igen vette, de hogy is. Hiszen az egy elfűsült,

az élet minden gyönyörre vagy koston telik. Van az a ki bölcs Salamonól öhöttgató: „Vámitatis vanitum”-ot, a kire nem volt hata, az többé szép asszony meséja, a kit nem derített föl a pohár vidám csengése. Ajkai körül megdesen egy éles gúnyos vonás j-lent meg, ha a reményről volt szó és a gy fenseges hangszógnak mondomt minden éreztet.

Nagyon hitt, nagyon eszelődött, a de nem tudta ezt Adél. Mit tudta ő a mely nem velté tanított azt azon a férfi l-ek-n, míg ilyen közönyösen érzéketlenné vált.

Órákig el tudott ülni a pamlog sárga szőnyegre, mikor nálunk volt és hívó nem e ült, megvárta ábitatall a keresztifán, most ő a Peresztyeji Róhárd ajkain ha beszél. Pedig minden szava gúny, cynismus vagy keserű kifakadás volt az amb rek, az élet ellen Mérg, mely ebben az édes leánykedélyben mégis meze vált.

Valami kimondhatatlan szög ragadta meg gyöngyösdéggel, — az ebből elhatározta az az embert, a kit senki sem szeret és elkezdte, hogy tova tudná űzni az arnyak, homlokáról leloppi a hitet, lelkébe még egyszer is arnyagos derűvel borította el oly sötét kedélyt.

Az anyátlan, társtalan leány, egész napokon át magára hagyva örökké csak azon telpelődött, azon gondolkozott, mivel esaljon egy futó mosoly annak az embernek az ajkára, a ki őt észre se veszi és a ki neki mégis egész világa.

Néha, ha olyankor jött, mikor atyja nem volt még otthon, akkor Peresztyeji vele is elbeszélgett. Oh milyen boldog pillanatok voltak ezek Adélnek. Pedig oly semmisség-kr í beszélt

nem magyar nyelvű népiszkolákra* czinli és „A mult a jelen mestere s a jövő záloga” jellegű értekezést. — Mesterezetben kétségtelennek mondja, hogy a minket környező, az általunk közvetlenül észlelhető tünemények, jelenségek, események kepezik ismeretnek legbiztosabb alapját, érzelmeinknek és képzeteknek legdrágább forrását. A pozitív ember tudomány ezek megfigyeléséből indul ki. Ezek azonban még nem merítik ki az emberi tudás körét: az ember ennél fogva nem támaszkodhatik csupán természeti törvényekre, hanem erkölcsi törvényeknek is hódolnia kell. Következőkben bevezetvén a történelem fogalmát, a mai szívonalon álló történelemi komoly és szép tudományok állását. Folytatódva meghatározza annak tartalmát, hatását és célját és a tanítás ezen területen való feladatát és az erkölcsi, a népiszkola nére mellőzhetetlennek tartja. A magyarok történetének tanításával elmondandó véli, hogy idegenaján népeinknek a magyarság iránt tisztelt és becsülere gerjedjenek; büszkeséggel töltse el őket, hogy ők is a magyar hazának fia; rajta legyenek, hogy ne csak érzelmeire, hanem nyelvre nézve is hasonló legyenek Árpád vadkaihoz, kik oly sok szép, nemes, dicső dolgot műveltek; mindenkor oly bátraknak, nagylelkűeknek bizonyultak; hazájukról lángolóan szerettek és érte életüket is feláldozták bármikor készek voltak. Ép azért csak oly részleteket óhajtatgatni a történelemből, melyek e célú szolgálják, a melyek tehát a gyermekek szívére, észére képzőleg hatnak s erkölcsi jellemük kifejtésére és megszilárdítására vezetnek. Ismerteti a miniszter tanterv ide vonatkozó rendelkezéseit, Beszél mikénti előadásról s elítéli a mai dióhéja szorított tananyag, valamint az ugynevezett encyklopedikus könyveket is. Oly külön történelmi olvasmányokat kíván, mely a történelemnek csak legérdekesebb részleteit tartalmazza s amely minden magyar polgárnak nemzeti bibliájának képezze. Előöröli a ma részleteket, melyek a mi viszonyaink között elégségesnek volnának tanításra. Végül elmondja az egyes lezárók tárgyalási menetét stb.

Felolvasónak emez alapon leoldozott, paedagógiai tapintatosságról tanuskodó, hazafias eszmékkel telt munkájért köszönetét nyilvánította a kör, dolgozatát pedig a „Vasvármegyei Tanügyi Értesítő”-ben közöltetni rendelte.

VII. Számvizsgáló bizottság tagjaival Takács István elnökelte alatt Láng Ignác és Kondor Ferencz küldeték ki.

VIII. Kondor Ferencz indítványozza: a) hogy a kör, saját munkásságának minden irányban való ében tartására, alkalmi s időszéri tanügyi

egy kicsit a napi eseményekről, egy kicsit ártatlanul regényekről, vagy a zenéről. Egyszer — ah, olyan jól emlékezik erre az enyhe, tiszti delutánra, épen zongorája előtt talán — soha soha sem fogja ezt a delutánát elfelejteni, hiszen ez volt életének legboldogabb, de egyszerűsége legboldogtalannabb órája is.

Most is maga előtt látja a mint oda támaszkodva a zongorához, rávetette nagy sötét szemét, melyeknek tekintetében volt valami az orozóslán szelidítőből s kérte, hogy folytassa tovább játékát. (Folytatása köv.)

Zöldes tengerárnak.

Zöldes tengerárnak,
Mérhetlen vizeknek,
Csapkodó haboknak
Zajzó keblében
Szellő ropka szárnyán,
Messezellegekben
Fenn a csillagok közt
Ott vagy Istenem.

Nézek kis virágot
Nézek lombos erdőt,
Bár mit is tekintsek
Ég és föld alatt,
Bármily messze menjek,
Bárhova tekintsek
Ott találok Istenem.

Óh, és itt e földön
Mégis van sok ember,
Kiknek ajkuk — Isten
Téged megtagad,
S nem lát hegytetőkön,
Völgyek lombos árnyán
Téged megjeleni
Bárhogy is kutak.

Mert az lát csupán meg
Téged mindenekben,
Mert az látja meg csak
Mindentől kezd
Az, — ki hű szívében
Mindig érzi — melyen,
Hogy a szeretetben
Lelke — egy veled.

MELLINI BÉLA.

kérdések előkészítésére, eszmék gyűjtésére, tételre, sőt kész munka-programm ajánlására egy állandó bizottságot küldjön ki; b) évenként egy az iskolai életbe vágó gyakorlati értékű kérdést tűzzen ki pályatételül saját tagjai számára s a legjobb munkáikat jutalmazza; c) a jegyzői tiszteljárt körülje a végül el; d) lépjen a már szervezkedés terén levő, de elakadt pályás „Magyarsági egylet” mozgalmának élére s tegye meg az első és legszükségesebb lépéseket.

Környülés emez indítványok közül az a) és d) alattiakat elfogadva, az előbbiben körülírt teendőket a tisztikara bízva, az utóbbira nézve pedig egy Völgyi Ferencz, Kondor Ferencz, Hunyadi Nándor és Kolossa Ferencz által bizottságot küld ki, hogy a mozgalom első megindítója a maraszombati gazd. egyesület által kiküldött bizottsággal az eszme kibontás iránt tárgyaljon s a legközelebbi környülésnek tegyen jelentést. A b) és c) alatti indítványok több oknál fogva elvetették.

IX. Takács István előrehozván azt, hogy a maraszombati gazd. főegyesület falkoláink fejlesztését s általa járának gyűmölést-növelését előmozdíták az feladatának tünté ki, felhívja a körünk tagjai közt levő falkola kezűltek, hogy falkoláikról kimintát-kimintát-terjeszzenek be a nevezett egyesülethez s egyuttal tudassák vele, minő gyűmölésfajt volnának hajlandók teremteni. Ezen adatok s ajánlatok birtokában az egyesület egy terjedelmes irjegyzék ad ki s illetve közvetíti az adalósevést.

Felhívása tudomásul vétetvén, a falkolakezűltek becses figyelmére ajánlják s a jelzett adatok betérjesztése, tekintettel a kitűzött szék czélra, a kezelők jól felfogott érdekeiben is kívánatosnak mondták ki.

X. A jövő tavaszi környülés helyeül Vaszkopád, körülbelölös, es idejűl pedig május hó II fele tűzettek ki. Egyik tételül megallapították: Gyakorlati előadás, Szlovák Hónalót — egy később bejelentendő tárgyból. A többi tételről gondoskodni a tisztikar feladatává tetteket.

XI. Napirendre kerülvén a tisztújítás, kör-elnök mint felkért kör-elnök vezetése alatt megajtvén a választás, előlék újlag s egyhangulag Völgyi Ferencz, előlék Takács R. István, jegyző Kolossa Ferencz, második jegyző Olasz Terka, könyvtárnokká Eberl Rozsa és pénztárnokká Hunyadi Nándor választották meg.

Elnök meghatolant megköszönve az ismét ő hozzá s eddigi tisztársaihoz kötött bizalmat, a gyűlést bezárának jelenté ki.

Kelt mint feut.

KOLOSSA FERENCZ
köri jegyző.

Hírek és különfélek.

— **A király** Ferencz Ferdinánd főherceget, aki eddig a Sopronban állomásozó 9 huszárezred ezredese volt, veszerőmagyará vezette ki.

— **Szőgyény-Marich László** m. kir. miniszter a király állkását felmentette s báró Fehérvári hovvédelmi m. kir. miniszter bízta meg ideiglenesen a király mellett m. miniszter terelődnek vezetésével. Szőgyény-Marich pedig berlini nagykövet lesz.

— **Szapáry Géza** gróf főudvarmester ő nagyméltósága könnyű jellegű béharut következtében hosszabb ideig betegen feküdt maraszombati kastélyában, azonban a haj minden komolyabb következmények nélkül elmúlt s ő nagyméltósága már jobban érzi magát. Kívánunk ezentul tartós egészségét!

— **Halottak napján.** Az emberi léttel járó küzdelmek között kevés idő jut a halottak emlékének; a sok gond, az örökös küzde, kenyérharca lefogalják az élet, az élők halottak napját: ez a nap egészen elhunyt szereteteink; e napon mindenki igyekszik kegyeletének külső kifejtését is adni. Koszorúk, virágok díszítik még a máskor elhagyottat sírhalmokat is. Fényben uszik az egész metéő. Fény a sírokon, köny a szemekben s fájó emlékek a szívekben. Elvunul előttünk ama kínos perc, melyben szereteteink elvesztettük s meggyuszunk ama gondolatban, hogy bennünket is vár egy kis sírhalom, hol meghentünk.

— **Egyleti tagjaink** figyelmébe. A pinakofi pokróczok megérkeztek, tagok az egyleti iródban naponta déli 11—12 óra között megtekinthetik.

— **Hídméreléink** is nemskóra lesz. Kiribsch Ferencz egyleti tag már munkába vette annak felállítását Harner Károly vaskereskedésével szemközt.

— **Vége a szép napoknak.** Beköszöntött a hideg, ködös idő s már mindenütt megkezdtek a fűtést. Akinek még van valamije kűn, az siet betakarítani, hogy fagy ne érje.

— **A ezigányharmadik.** Derék esendőségünk fűradhatlan kitartás s buzgalommal nyomozta a ezigány-erög gázteit és egész sereg bűncselekményét derítették ki. A 6 napon át folytatott kutatás után 148 tényvázlat lett szerkesztve

a nyomozás eredményéről. — Letartóztattak 81 tettest, kik közül hetven az előkerített bűnjelkek együtt a nagy-kunizai m. kir. törvény-szekkel s 11 az ittem járásbírósnak lett átadva. Orgazdát 148-at fedeztek s jelentétek fel. Hogy a t. olvasóköröségnek némi fogalma legyen a bűncselekmények nagy lelmázról, itt közöljük azok rövid kimutatását: Rablőgylősság ki lett derítve Magyarországon 1, Horvátországon 5. — Gyilkosság Horvátországon 1. — Gyilkosság kísérlet Horvátországon 3, Stajersországon 3. — Rablás Stajersországon 1. — Utónalási rablás Magyarországon 3, Horvátországon 2, Stajersországon 2. — Betörés lopás Magyarországon 33, Horvátországon 80, Stajersországon 26. — Betörési lopás kísérlet Magyarországon 5, Horvátországon 3, Stajersországon 10. — Lólopás Horvátországon 2, Stajersországon 1. — Lopás Magyarországon 2, Stajersországon 5. Összesen kiküldtek Magyarországon 50, Horvátországon 96, Stajersországon 48, mindössze 194 bűncselekmény. — Nem hagyhatjuk megemlíteni nélkül azon hivatusuk teljes tudatával bíró bugzó esendőségünk neveit, kik e farszót munkát oly kitartással és szép eredménnyel végezték. Ezek voltak Tordai Sándor László m. kir. esendőhadnagy, nagy-kunizai szakaszparancsnok vezényelte alati: Hunyadi Sándor őrmester, Nemeth Pál, Bobecz József esendőőrök az egész időszak alatt, míg hosszabb ideig Sági János őrsvezető, Gabriel Alajos őrmester, Laszár Matyas, Ori Sánd., Illés György, Csicsics János, Polman Vince esendőőrök, m. rades kutató tagok. Tamogatással szolgáltak: Nemeth István őrmester, Habuter Vince, Némecz Ferencz, Zsupancsics Imre, Druker Gaspár, Istenes József, Törzskő Pál, Moraczi Ágoston, Mátffy Sándor, Maurer János, Szilvas János, Cuzmadia Imre, Szalai József, Horváth János, Kajsza Ferencz esendőőrök, Kauer József ragedi és Kollar N. lutenbergi es. és kir. esendő-őrmeterek, Wolf Iván őrmester, Fanduk Illán, Fueschn Pal, Rendulics Ferencz és Topovacz Simon esendőőrök Váradszról, mint ideiglenes segédők tagok. — Már hosszabb idő óta mitsem hallunk cigánygarázdalkodásokról s tán még jó ideig biztonságban érezhetjük vagyonunkat s ez mind esendőőrökünk kitartó buzgalomának köszönhető. Hiszünk s méltán, hogy az illetékes felsőbbégtől nem is fog elmaradni esendőőrök jól kidermet megintalmazása.

r. l.
— **Meghívó.** A maraszombati gazd. főegyesület választmánya f. év november hó 2-án ülést tart, melyre a m. t. választmányi tag urak tisztelettel meghívatauk. Tárgy: 1) Elnöki megnyitók. 2) Titkári jelentés a bízavizsgálói kiküldötkekről, a „Magyar Földmívelők Naptára”-ról, az am. szőlőtelepről, a hidmerek felállításáról s a folyó ügyekről. 3) Pénztárnoki jelentés. 4) Vucskás S. választmányi tag jelentése járának falkoláiról. 5) Indítványok. Múraszombat, 1892. okt. 27.

Gróf Baththyány Zsigmond, elnök.
Takács R. István, titkár.

— **Uj pénzüink.** A husz korának arany pénzéket már erősen vev a körömőcbányai pénzverde s a várva várt sárca csikók — egyelőre körülótlottabb mennyiségben — forgalomba jönek. Közülök egyháshány Múraszombata is eltéved, a hol természetesen nagy örömmel fogadták.

— **A szent-gothárdi gymnasium** ügyében jelentős lépés történt. Szell Kálmán, vaslóságos titkos tanácsos, a kerület országos képviselője közelebb nyújtotta át a vallás-és közoktatásügyi miniszternek az érd-keltés ajánlatát, melyszerint hajlandó alkalmas épület emelni, azt berendezni s ezenkívül évi 1000 forinttal járulni a fenntartási költségekhez. — Aki ismeri a szent-gothárdi viszonyokat: az tudja, hogy mily rengeteg áldozatot ajánl fel ezzel az ottani derék értelmiség a magyar kultúra oltárán.

— **Uj vadszterület.** Szapáry Géza gróf ő nagyméltósága halmosi és muracsanermelyi határa egységes vadszterületnek nyilvánították.

— **Len-bavató telep.** Még mult év november havában folyomodott a közp. gazd. egyesület a földm. miniszterhez, hogy Ori-Szent-Péteren len-bavató és készítő ipartelep felállítását. — Örömmel konstataljuk, hogy az indokolt kérvény figyelembe vétetett s a földm. miniszterium leiratban tudatta az egyesülethöz, hogy az emiltett ipartelep felállítása érdekében a szükséges előzetes intézkedéseket megtegye, egyuttal pedig felszólítja az egyesülethet, hogy a telep létesítési költségeihez anyagi r-jéhez mérten járuljon.

— **A képviselőház** legutóbbi üléseit a budai hovvédszobor leleplezési ügye foglalta el. Időközben a hovvédszobor bizottsága elhalasztotta a leleplezést s erről értesítette a képviselőházat. A szoborügy ekkép tárgyalomává válván, lekerült a napirendről; a képviselőház nov. 3-ig elnapolta üléseit.

— **Uj vasut.** Mint biztos forrásból értesülünk, a kereskedelmi miniszteriumhoz a legközelebbi napokban egy — Csákányhöz, Ori-Szt. Péter, Saal, Ottóház, Mityásdomb stb. községek határainak érintésével — Múraszombatig tervezett helyi érdekű vasut előmozdítására az engedély iránt való kérvény beérkezett.

— **Italmérők figyelmébe.** Mind-azokban a községekben, melyekben a folyó évben kizárólagos italmérséi jog volt bérbe adva, azok, kik jelenleg szeszest italoknak ki-mérsével, vagy kis mértékben való elárulá-sítással foglalkoznak, ha ebbeli ázleteiket a jövőre is folytatni akarják, tartoznak szabályszerűen felszerelt italmérségi engedély iránti kérvényeket f. é. november hó végeig a kir. pénzügyigazgatásnál benyújtani, s ez esetben kérelmek elintézéséig ázleteket oly mérvben, mint amiből azt a f. évben gyako-rolták, továbbra is gyakorolhatják. Az engedélyért benyújtandó folyamodvány helyeg-köteles (első íve 1 frt, minden további íve 50 kros bélyeggel látva. íd. el.) A folyamodvány-hoz csatolandó 1 frtos bélyegjegy (a kívánt engedélyre.) Az egyes mellékletek, honpolgár-sági, — erkölcsi bizonyítványok, amennyiben ezen okmányok amny is bélyeggel ellátvák, — külön bélyeggel nem látandók el, ha azon-ban természetükkel fogva bélyegmentes ok-mányok (p. o. katonakönyvek stb.) mellékelt-tének, azokra 15 kros bélyegjegy ragasz-tandó Vármegyénk területében ez időszert a kizárólagos jog gyakorolattik: Szombathely és Kőzseg városában, valamint Felső-Eőr, N.-gy-Né-Szt.-Mihály, Pankafő, Taresa, Szent-Er, Jánosháza, Szent Gotthárd, Kis-Czell, Körmen, Kámon, és még hozzávetőleg 80 kis községben is. Tehát folyamodjatok kore-máro-sok és szatócok, hogy kárt ne szenvedjétek!

A maraszabályozás megbukott.
Közlebb érkezett le a földmívelési minisz-ternek leújító leirata, melyből kiderül, hogy szó se lehet a Murának állami költségén való szabályozásáról, mert nincs arra pénz az orszá-g pénztárában. Bizony nem csodáljuk ezt! — Az áldott A föld különféle folyói nagyon igénybe vették a kincstárt s nem csoda, hogy mi sem marad a szegény Dunán utánk. Szegény partlakók, még ez a kis remény is a Murába fut.

— **A kolerajárvány** az ország fő-városában csökkenik, közeli megszülnést lehet remélni. A vidéken, fájdon, terjed a járvány s ép azért okoszdri és indokolt dolog, ha jövőre is ép oly erőlyesen védekezünk a járvány behurcolásá ellen, mint eddigelő cselekedtük. A felső-őri járás területére e hó folyamán 42 Bud-pestben munkában állott kőműves és ács érkezett haza, kik alaposan dezinficiál-tatvány: 5 napi orvosi megfigyelés alatt állot-tak. A kolera áldozatai között két, a fővá-rospan dolgozó vasmegeyi kőműves is fog-laltatik.

— **Vasvármegye nábóhij.** Vasvármegyéb-n a legutóbb adót fizettek: Gr. Erdődy Ferencz Vép 23709 frt 37 kr, hg. Bathányi Ödön Körmen 181-1 frt 85 kr. Nagy Sandor Alsó-Paty 17005 frt 51 kr, gr. Fesztetics Tassilo Keszthely 8233 frt 56 kr, hg. Eszterházy Miklós Lúka 7777 frt 53 kr, gr. Erdődy György Gyepő Fészes 6027 frt 63 kr, gr. Bathányi Károly Gyémálfa 5957 frt 16 kr, b. Szegedy-Euseb Károly Horman 5851 frt 16 kr, gr. Bathányi Lajos Fiume 5809 frt 78 kr, Hidas Kornél Szombathely 5397 frt 27 kr, gr. Draskovics Dénes Nt.-Uj-vár 5526 frt 09 kr, gr. Szápáry Géza Murszombat 4847 frt 06 kr, gr. Bathányi Elmér Budapest 4711 frt 91 kr, gr. Szápáry László Sorok-Ujfalú 4312 frt 87 kr, gr. Bathányi József Alsó-Szálhók 4096 frt 21 kr, Erdődy István Vörösvár 2789 frt 24 kr, gr. Bathányi István Csákány 3671 frt 45 kr, Czirák Béla Béc 3489 frt 39 kr, Rottmann és Patzenhofer Surány 3358 frt 65 kr, gr. Fesztetics Andor Alsó-Szeleste 3313 frt 99 kr. Szt. Iványi O-zár Csajta 2958 frt 34 kr, Sólmosy László Lőzs 2874 frt 78 kr, Nedved Károly Szent-György 2623 frt 36 kr, Rechner Salomon Szombathely 2619 frt 93 kr, gr. Eszterházy Jónó Pápa 2608 frt 20 kr. Mező Gyula Hegyhát-Hodász 1448 frt 77 kr. stb.

— **A szivar és a bacillus.** A berlini egyetem hygieniai intézetében kísérleteket tettek aziránt, vajjon a szivar terjesztheti-e a kolera bacillusát. A kísérletek azt bizonyították, hogy a bacillus száraz dohánylevelek közé préselve csakhamar elpusztul, sőt nedves dohánylevelek közt sem él meg. A dohányfüst pedig pusztítja a bacillust, tehát a kolera terjedését gátolja.

— **Kórházunk** betétét kellett volna felrakni a jó német acsoknak s ehelyett jól felvitte a garatra, egymás fejét kezdék löszni, — no de észre lértette őket rendőrünk, kik párfegyá mellett aztán bekerítették, kik időre a dűtyiba.

ahol az ember gyarlósága felett lesz módjuk el-mékedni.

— **Olasz borok** rövid idő múlva előntik az egész Dunántúlt, előlérték már néhány ezer hl. jó ideje ideért, s meg is iták egész hazai helyett. Nagy hűhót csináltak az olasz borok. Triestből sűrűnyözik ugyane, hogy 1. hó 4-től 9-ig ott 46 030 hl. borki, közt 232 hl. es-terháziak, adtak szabadon. Az elvont olasz borok mennyi-sége aug. 27-től szept. 9-g 57,765 hl. Less tehát olasz bor, hanem milyen lesz, az aztán más kérdés!

— **Kerekpárosok versenye.** Múlt szá-munkban tett ígértünkhez kepest 16. díjfék a „Pesti Figyelő”-ből Horváth Kálmán jughalgtó kerékpáros versenye vonatkozó közleménye. Az alakulábán levő „Pesti Kerekpáros Egyesít.” versenye meglepően jól sikerült! Vasárnap f. hó 16-án a verseny napján már d. n. 2 órákor élénk képet nyújtott a budai vámbáz előtti, ter, honan az indulás történetén volt. Nagyszámú és intelligens nézőközönség fogadta a sportegylet kutonas rendben kivonuló tagjait, kik közül a vers nyozók és bírák a startnál maradtak, míg a többiek a megfutandó pályá mellett a forduló pontig állottak föl, hogy a rendet fontarták. Az indulási pontot, mely egyszerűs mind az érke-zési pont is volt, fehér szalag és két óriási nem-zeti színű zászló jelezte. Harom óra előtt Höfler László elnök felszólította a nevezőket, kik szá-m szerint 9-en voltak, hogy készüljenek az indula-sra, s miután a versenyszabályokat a pályabíró fölolvasta és a kitértő díjakat megnevezte, az indítás megtrtént. A versenyzők tekintettel eddigi gyakorlatúgukra és a gépek minőségére a következő időrendben hagyták el a startot: Három órákor Philipovits József, Niedermayer Jenő és Walla Ferenc, majd 3 óra 2 perczkor Horváth Kálmán 3 óra 4 perczkor Piacsek Virgil, 3 óra 6 perczkor Seignemartin Lajos, 3 óra 7 perczkor Bulgár Tivadár és 3 óra 8 perczkor ifj. B. d. Imre és Löwy Lajos követhettek. A közönség izgalommal várta a nagy küzdelemmel-folyt verseny eredményét s már az indítás után kétségessé vált, ami be is következett, hogy az utoljára 7—8 percz előny adó versenyzők nem lesznek képesek a nagy tereplőnyöket behozni. Harom óra 40 perczkor föltért már a visszarobogó versenyzők egyike: Horváth Kálmán, ki a cél-szalagon 3 óra 42 p. 13 mpkót ut is haladt. Horváth győzelmé nagy meglepetést okozott, miután őt a versenybírák mint gyanú beczenklyást ímerték, pedig a verseny alatt épp ellenkezőkben bizonyult, s innen magyarázható a 6 percz előny, melytől a hadicsperkeknek már behozniuk lehetetlen volt. Ő a megfutandó 14 kilométert 40 p. 12 mp. alatt tette meg, s így az első díjat, az ezüst érmet vitte el. Rövid pár másodpercz után értes futásból követhet Bulgár Tivadár, kit B. d. Imre és Löwyvel jöttek az első díjra, s athaladva a célra, a bírák kimentása szerint, az utat a leg rövidebb idő, vagyis 36 percz 11 mp. alatt tette meg. Deacára azonban a legnagyobb erőszítések, a Horváthnak kiszabott 5 percznyi túlságos előnyből csak 4 p. 1 mp. erzet volt képes behozni s így meg kellett elégednie a második — arany mellőből álló — díjjal. Majd Löwy Lajos követhetett mint harmadik 39 percz alatt, ki szintén igen szép idő rövidiséget ért el és remek spurta által tánt ki, meggy-rve a harmadik díjat, ezüst szarvakatérzet. Ifj. B. d. Imre földta a versenyt, mely — mint értesültünk — tévesből történt; de őt a klub mindamellett osmos tiszteletdíjjal fogja jutalmazni, miután a helyi uton fölvette 7 klünerényi utat a leg-rövidebb idő, vagyis 19 percz alatt tette meg és így ez a verseny első felének legjobb eredménye. A további eredményét s: Niedermayer 42 percz alatt, (egyedik díj), Seignemartin Lajos 42 p. 38 mp. alatt (5-ik díj), Piacsek Virgil 47 p. Walla Ferenc 51 p. 10 mp. és Philipovits Andor 58 p. 12 mp. alatt jöttek be. Az általános eredményt igen szép, s láthatjuk, hogy kerékpá-rosnak már a külföldön is megállanak a helyet. A verseny után fölvonás, este pedig bankett volt. Az első ily szép sikerült kísérlet után remélhetjük, hogy az igyekvő egyletnek még sok versenye lesz s akkor a támogatás a közönség részéről, ily buzugalom mellett el nem maradhat.

— **Vörheny.** A kóhidai áll. népisokla tanítványai közt a vörheny járványszerűleg lépett fel úgy, hogy ezidőig 81 tanuló közül 53 esett a nevezett betegségre. Azonban a betegség gyors és enyhe lefolyása nem tette szükségessé az is-kola bezárását s a tanítás, habár csak a múlt évi tananyagok ismétlésével foly tovább. r. l.

— **Az országos-vásár.** Ma már az országos-vásárok, amennyiben a kézüjipart és kereskedést érdeklék, elvesztették régi jelentőségüket, miért is azok látogatása az iparosok részéről már rég nem fizeti ki magát, és hogy az üzleti eredmény ritkán ér fel a nagy költséggel és idővesztéssel, — s hogy áll ez a német közmondás az iparosokra nézve: „Junger Marktfrucht, alter Battler.” Most a keresk. miniszter némi revizió alá vette a vásárok ügyét, s meglátta a kezdő lépést azok rendezésére s kevesebbetre vonatkozólag. Az erre vonatkozó rendlet szerint: az engedélyezett vá-

sárok csak a vásárgosultak meghaladásán után felvett határnapok tarthatók, s a határog a határnap változatánából származó károokért perbe fogható, — a vásártársas napoktól eltérő napokat csak a keresk. delmi miniszterium engedélyezhet, — új országos- és betivásárok csak a legtrébbik és kivételre esetekben engedélyeztetnek, s ily esetben a pontosan kijelölt napoknak nem szabad mozgó ünnepepukra esni, vasárnapokra és Szt. István napjára új vásárok nem engedélyeztetők, pótvásárok csak a miniszterium engedélyeztet. Ugy módon történő revideálás, mely a megveto vásárok számát csökkentik, még most sem lehetősé-ges, mert sok magánérdeket érint még e kérdés.

— **Körhelyek elinté.** A zalmegyei általános tanítóegylet t. aug. 24-én tartott gyűléseben a következő indítvány tetették: Az egy-sület felhívja és megbizta a központi választmányt, hogy a kir. tanfelügyelőség útján aziránt kérje fel a megyei közigazgatási bizottságot, hogy az ifjuság korai elszámlajása ellen s az ifjuság körlecsének megóvása végett alkalom megyer szabályrendelet, melyben: 1. A községi előjáróg tagjai tegyelmi büntetés terhe alatt kötelezettek a fonduzmat, táncgyűlamak, lakodalmatok és korcsmák, szóval minden zajos mulatóhelyeket meglátogatva, az ott áccorgó vagy talán a melat-szolgát vezető rész is voró 6—15 éves miniaté-nebéli gyermekeket — minthogy ezen kismispa-nások az illető gyermekeknek nemcsak iskolatá-tására, de erkölcsi épségükre és testi fejlődésükre, sőt egészségükre is teletle káros hatással vannak — onnét elvitatolani. 2-or. Ugyancsak a községi előjáróg-ágnak meghagyatik, hogy az iskolaszé-keknek, felszolgálatok, tanítóknak stb. segítségül hivatalos a szülőkre, gyámokra vagy gazdákra való hatás alatt, valamint minden rendelkezésére álló eszköz igénybevételevel oda törekedjenek, hogy az ilykoru gyermek korhelykedése, ajúlá-zése, esteinkuti és éjenkuti csatangolása meggá-tolatlansék. Felhívtnak a járasok főszolgabírái és a rendezett tancuak városok polgármesterei, hogy az előjáróg-ágot ezirányú működésében ellenőrzé-zés s azonnali is minden befolyásukat felhasználják a szabályrendelet idős szándékának ábrós-sére. — A gondolat nem rossz, de hogy kivitelő-e és mily eredménynyel, az más kérdés.

Vegyes rövid hírek.

— **A megyéből.** Schneller Vilmos közlegi ág. választás lekész 50 éves jubileumát ünneplé. — **A nullás** és oktatásügyi m. kir. miniszter Nagy Krisztina oklevéles tanítókné engedélyt adott, hogy Szombathelyen egy magánjellegű női kezimunka-iskolát állíttasson fel. — **Szeréki** Rozália, gyenge elméjű bűnözőnő, szeptember 8-án hazulról elült. — **Az államépítészeti** hivatalban közlebb tartott zart ajánlati tárgyalás alkalmával a szombathely-pinkafői állami utvonali fedalyának szállítást Rechner S. bécsi, a pozsony-vasúdatit a Grünwald testv. szombathelyi, a budapest-giaczi utvonali pedig Frimn János körmen di lakosok nyerték el. — **Kautner** Ferenc a kristányi erdőben fölakasztotta magát. — **Fil-szár** József, falvi községi bíró közlebb bírtele-n elhunyt. — **Hodos** község azon faradók, hogy a kerézi postahivatal kezbesítési kerületéből a nagy-dolnaci postahivatal kerületébe osztassák be.

— **A hazából.** Ő Felsége a királyi rendlet és az egész udvartársaság általód tartozkodásra Gödöllőről egyenesen Bicsabé utaztak. — **A Ferencz** József aranyok elő 50,000 darabja már elkészült. — **Vörösmarty** Mihály Földi dalának 50 éves jubileumát a hó 19-án ülték meg Főthón kedélyes és lelkes ünneppéggel; ez alkalommal leleplezték Vörösmartyt nagy költőnk arczepét is.

— **A delegáltak** gyűléseiket befejezték. — **Rák-os** állomás közlebben vonattörsétközés volt, csaknem vesztéi érte az udvari vonatot is, mely 5 perczrel előbb rohogott el ugyanazon a vonal-on. Komolyabb szerencsétlenség nem történt. — **Debreczenben** egy polgár, ki nem akarja magát megnevezni, egy titán építőnél egyetem részére 30,000 forint adományozott. — **Az erdélyi** gazdasági írtlet október hó 27-én a kolozsmonostori gazdasági tanintézet gazdaságában ékeveronyt rendez. — **Nagy-Kanisza** K. Kaposy Juliáná bpesti szimfonikus vendégzongoristát kíváló sikerrel. — **Lanczos** Bertalán lakos egy őssze-nél újjászült macskapárnak van birtokában, mely spiritusza téve egy muzemnek akar befű-deközni. Az ősszenél macskapárnát egy gyermek, négy hűtlés és két első lába, két farka van.

— **A külföldről.** A pipa betegkedik. — **A heidelberg** pályaudvar legett. — **Északi** Franciaországból 600 bulga munkist hoztak ki, 200-nál több esett erőszakosságoknak ártalmul.

Irodalom.

— **Irodalmi esemény** számban megy a „Magyar Gúni-usz”-nak legújabb kötet. Párthannál áll meg a külföldi szepirdalmi lapok közt is a szám, az a szögnyelű mag-as irodalmi érteke, hazánk és aktuális, valamint a gyönyörű illusztrációk egész sorozata által legelő helyen kell kiemelkedni, hogy a „Magyar Gúni-usz”-ja számban kezd meg Gunda Dész „Águs” című nagyerdők

